

להצלחת עם
ישראל ולזכות
משפחת סעדיה
ה"ר

עלו שבועי להבנת פרשת השבוע

מפטיירים "נחמו נחמו"

פרשת ואתחננו

גיליון מספר 86



פרשת ואתחננו

פרק ג'

משה מתחנן להיכנס לארץ - משה רבנו ממשיך בדברי הסיכום והתוכחה לפני מותו. הוא מספר עד כמה ביקש והתחנן לזכות במתנת חיים להיכנס ולראות את הארץ ובעיקר את 'ההר הטוב' שהוא ירושלים, ואת 'הלבנון' שהוא מקום ביהמ"ק. לפני הקדוש-ברוך-הוא, שיכניסו לארץ ישראל. אולם ה' ביקשו להדול מהפצרותיו, והסכים להראותו את הארץ רק מראש פסגת ההר. ה' אומר לו להכין את יהושע תלמידו ולחזקו, כיוון שהוא ינהיג את העם אל ארץ ישראל.

פרק ד'-ה'

להתחזק במצוות ה' ולזכור את מעמד הר סיני - משה מחזק את בני ישראל בקיום המצוות, ומבהיר שיש לשמור את התורה בדקדוק: אין להוסיף על המצווה ואין לגרוע ממנה. הוא משתמש בלקח מחוטאי עבודת 'בעל פעור' שה' השמידם, לעומת אלה שדבקו בה' ויזכו להיכנס לארץ.

כאשר יקיימו בני ישראל את התורה, בארץ אותה הם עומדים לרשת, יכבדו אותם כל העמים, ויציינו את חוכמתם ובינתכם המופלאה. העמים גם יעריצו את ישראל תודות לקשר המיוחד עם האלוקים.

משה מצווה לזכור לנצח, ולהנחיל גם לבנים, את מעמד הר סיני בו נגלה האלוקים לעיני העם, ומסר לו את עשרת הדברות. זיכרון זה יהווה מחסום מפני עבודת אלילים.

סכנת השחיקה - משה חושש ומזהיר את בני ישראל מפני העתיד לקרות ברבות השנים, כאשר ישבו בארץ נחלתם. מרחק

פרק ו'

"שמע ישראל" - בהמשך לעשרת הדברות אומר משה לפני בני ישראל את פרשת שמע המפורסמת, שתוכנה, ויותר מכך הפסוק הראשון שבה - "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" - מבטאים את עיקר האמונה היהודית בקב"ה. הפרשה כוללת את העיקרים: אהבת ה' בלב ובאופן מעשי; התחזקות בדרכי ה'; הנחלת המסורת לבנים; לימוד התורה; מצוות תפילין; מצוות מזוזה, מצוות ציצית.

דברי תוכחה וחיזוק - משה שב ומבטיח לעם את ירושת הארץ, ויחד עם זאת שב ומתרה על העלול לקרות כאשר השפע והברכה ישררו. העם עלול לשכוח את ה' ואת דרך התורה, ללכת אחרי עבודת האלילים. הדבר עלול להביא עונשים קשים, הכחדה והגליה. הזהרות אלה, מבהיר משה, יש להעביר מדור לדור, מאבות לבנים.

משה גם מזהיר מפני נשואי תערובת של בנים או בנות מישראל עם בנים או בנות מעמי העולם. נישואין אלו יביאו להתבוללות ולהכנסת תרבות העמים הקלוקלת אל תוך העם. יש לנתץ את התרבות האלילית לסוגיה, אומר משה. עם ישראל הוא עם קדוש, עם סגולה לה', שבחר בו בגלל צניעותו ובגלל אהבתו אותו, ואת אבותיו. מזהיר משה, דעו לכם שה' גומל טוב לשומרי מצותיו ומעניש את העוברים עליהם. ואם ראיכם אדם שעובר על המצות ובכול זאת חי טוב, דעו לכם ששכר זה ניתן לו על מעט מצוותיו שעשה, כדי שלעולם הבא הוא יאבד. הוא מסיים בציווי ובברכה לשמירת כל מצוות התורה.

את כל מצוות התורה

הזמן ממתן תורה וניסי המדבר, יחד עם העיסוק בענייני העולם, עלול לדרדר את העם לאלילות וחומרניות. הדבר יביא לגלות מהארץ ופיזור בין העמים. גלות זאת, מזהיר משה, תדרדר עוד את המצב הרוחני של בני ישראל. הם ילמדו מהעמים וייטמעו בהם.

אולם, הוא מבטיח, המצוקה תוליד גם את הישועה. מתוך קושי הגלות, עתידיים ישראל לבקש את הקב"ה. ה', שהוא חנון ורחום, לא ישכח את עמו, ויצילו מכל צרה.

כדי להימנע מכל אלה, מבקש משה מהעם להתבונן בכל הניסים המופלאים שעשה ה' לישראל בהוציאו אותם ממצרים, בהתגלותו הנדירה לעיניהם בהר סיני ובמופתים שליוו אותם במדבר וערב הכניסה לארץ. כאשר מתבוננים בכל אלה, באים לכלל אהבת ה' והערצתו, וממילא עובדים אותו כראוי וזוכים לנחול את הארץ לבטח ולנצח.

הקצאת ערי המקלט - על-פי הציווי אותו למדנו כבר בפרשת מסעי, מקצה משה שלוש ערי מקלט לרוצחים בשגגה, בעבר הירדן המזרחי: את בצר, רמות ובשן.

חזרה על עשרת הדברות - כחלק משחזור אירועי העבר ודברי התוכחה לקראת הכניסה לארץ, חוזר משה (בשינויים קלים) בפני בני ישראל על כל דברי עשרת הדברות שאמר ה' בהר סיני.

משה גם מזכיר, כי בזמנו, כאשר התגלה ה' על הר סיני, אחזה את העם יראה גדולה, והם ביקשו כי משה לבדו ישמע את האלוקים והם ישמעו את הדברים ממנו. הדבר נשא חן בעיני ה', והוא הביע משאלה שיראה זו תלווה את כל ישראל גם בעתיד, יראה שתביא לקיום התורה והמצוות.



זמני כניסת ויציאת שבת
הדלקת נרות: 19:22
צאת שבת: 20:12
צאת שבת ר"ת: 21:05
* הזמנים לפי לוח 'אור החיים'
תל - אביב

לעילוי נשמת
מורים מורטזה בן
שרה, זינמ בת
מרים

יששכר בן יעקב
אבינו - ב' אלפים
שי"ח

רבי יצחק בלאזר -
מפטרבורג-
ה'תרס"ז

רבי מסעוד חי רוקח
מטריפולי, מח"ס
מעשה רוקח

דבר תורה לפרשת ואתחנן

"זוזמו זוזמו עבוי" (ישעיה ב,א)

השבת שלאחר תשעה באב היא הראשונה משבע שבתות הנחמה, ובה קוראים את ההפטרה הנפתחת במילים: "נחמו נחמו עמי". חז"ל מסבירים, למה נאמרה הנחמה בלשון כפולה ("נחמו נחמו"), שכן "חטאו בכפליים... לקו בכפליים... ומתנחמים בכפליים". במקום אחר אומרים חז"ל: "לפי שמצוותיה כפולות, נחמותיה כפולות".

הכפל הזה דורש ביאור. מהו חטא כפול, עונש כפול ונחמה כפולה? אפשר לדבר על חטא קטן וחטא גדול, עונש קטן ועונש גדול, אבל מהו חטא כפול ועונש כפול, וממילא גם נחמה כפולה? ועוד, מה פירוש המושג "מצוותיה כפולות"?

שני ממדים

כשהתורה מדברת על כפל, הכוונה היא לשני ממדים. ואכן, הדבר שמאפיין את חיי

היהודי, את התורה ומצוותיה, את החורבן ואת הנחמה, הוא שני הממדים שיש בהם - המימד הגשמי והמימד הרוחני. יהודי מורכב משני הממדים הללו - מגוף ומנשמה. שניהם יחד יוצרים מציאות אחת של יהודי. שלמותו היא כאשר שני הממדים הללו שלמים - כשהוא עובד את ה' הן בגופו והן בנפשו.

שלמות של משיח

גם בית-המקדש הכיל שני ממדים אלה. מצד אחד, היה המקדש בניין גשמי, בעל מידות מוגדרות ומוגבלות. ומצד שני האיר בו אור אלוקי אין-סופי. החורבן פגע לא רק בבניין הגשמי, אלא גם בהארה הרוחנית, ולכן זו מכה כפולה.

וכאשר תבוא הנחמה, תהיה אף היא נחמה כפולה, בשני הממדים הללו. הנחמה תביא לא רק שלמות של הבניין הגשמי, אלא גם שלמות של ההארה האלוקית הרוחנית. שלמות כפולה זו תושג על-ידי המלך המשיח, שנשמתו היא הנשמה הכללית והכוללת של כל הנשמות, נשמה שיש בה כל השלמויות. לכן המשיח יביא נחמה כפולה ושלמות בכל המובנים, ומזה תבוא השמחה הגדולה והשלמה של הגאולה, שתבוא בקרוב ממש.

תוכן כפול

זו כוונת דברי חז"ל: "מצוותיה כפולות". בכל מצווה יש תוכן כפול - צד רוחני וצד גשמי. כאשר חז"ל אומרים שבני-ישראל חטאו בכפליים, הכוונה שהם חטאו בשני הממדים הללו - הם פגמו הן בצד הגשמי של התורה והמצוות, והן בצד הרוחני-ערכי שבהן. כתוצאה מכך גם העונש היה כפול והחורבן התבטא אף הוא בשני הממדים הללו - חורבן גשמי וחורבן רוחני. יכול היה להיות מצב של חורבן

שני כפול אלא שהארה פסאמה אמן

מילתא דבריחיותא

- ζ איך קוראים לאירוע של שתי דגי טונה? תשובה: חטונה.
- ζ למה צפרדע אוכלת הרבה? כי הבטן שלה תמיד מקרקרת.
- ζ למה דבורה הולכת לים המלח? לצוף.
- ζ לא תמיד אני עושה אפצ"י, אבל כשאני עושה יש לי כוס קפה ביד.
- ζ לעולם אל תפעיל וויז בדרכך לבית העלמין, לא נעים לשמוע "היגעת ליעד".
- ζ מה ניסגר עם המתגים בחדרי מדרגות. למה צריך את הלחץ הזה שבאים להדליק את האור ואולי בכלל מצלצלים בפעמון של השכנים??
- ζ מרוקאי מתארח במלון ומתקשר לקבלה. הפקיד עונה לו: "שלום איך אני יכול לעזור?" המרוקאי" אני בחדר 803 אתה חייב לשלוח מישהו לחדר באופן דחוף. יש לי ויכוח עם אישתי והיא אומרת שהיא הולכת לקפוץ מהחלון. הפקיד: "אני מצטער אדוני, אבל זה ענין אישי. המרוקאי: החלון לא נפתח זה גנין של תחזוקה....."
- ζ מיהו האדם המהיר בעולם? - הקמצן ששכח את הארנק בחנות.....
- ζ זקן אחד קיבל הביתה מכתב מהמדינה שהוא חייב לעשות ביטוח חיים. הוא מגיע לקופת חולים ושואל מה זה ביטוח חיים? הפקיד עונה: אתה תעשה ביטוח ואנחנו נעשה חיים.....

